

Raidės ir Garsai

Fonetinė informacija tėvams ir globėjams, kurių vaikai lanko paruošiamąją klas

Mokykloje jūsų vaikas bus mokomas kaip skaityti ir rašyti naudojant fonetinį metodą. Jie bus mokomi:

- kaip išgirsti garsus įvairiuose žodžiuose
- kokios raidės atitinka kokius garsus
- kaip išskirstyti žodžius į atskirus garsus skaitant
- kaip priderinti šiuos garsus rašant

Dauguma tėvų baiminasi mokyti savo vaikus fonikos ypač jei jų pirmoji kalba nėra anglų kalba.

Šis lankstinukas jums suteiks trumpą paaiškinimą kaip padėti savo vaikui namuose mokytis naudoti raidinius garsus, kad būtų lengviau išmokyti skaityti.

Mokymasis garsus sudėti į žodį

Mokytojas vaikams parodo kaip sudėti šį žodį – **c-a-t = cat**. Atskiri garsai yra ištariami paeiliui garsiai ir tik po to sujungiami kartu, sudarant pilną žodį. Tai yra vadinama *blending* (garsų derinys), kuris yra būtinas norint skaityti.

Vaikai taip pat išmoks kaip žodį išskirstyti į garsus – **cat = c-a-t**. Pilnas žodis yra ištariamas garsiai ir po to paeiliui išskirstomas į jo garsus. Tai yra vadinama *segmenting* (dalinimas į segmentus), kuris yra būtinas rašymui. Padėti vaikams išgirsti atskirus garsus visuose žodžiuose yra be galo svarbu.

Įvairūs būdai padėti savo vaikams namuose

Garsų sudėjimas į žodį – Tai galite padaryti gimtojoje kalboje arba anglų kalboje. Namuose raskite tikrus daiktus, kurie turėtų tris garsus ir pabandykite tuos garsus sudėti į žodžius ('sound talk'). Pirmiausiai leiskite jiems klausytis jūsų, o vėliau pažiūrėkite ar jie prie jūsų prisijungtų, pavyzdžiui, sakydami:

'I spy a c-u-p – cup.'

'Where's your other s-o-ck – sock?'

Garsų suderinimas su raidėmis

Vaikai taip pat bus mokomi kokie garsai atitinka raides, kurie garsai atitinka tam tikrą raidę, ir kad garsai gali atitikti **daugiau nei vieną raidę**, pavyzdžiui, **/ll/** žodyje **b-e-ll**. Vaikai *matys* raides ir žodžius, ir juos girdės. Jiems bus parodoma kaip sudaryti pilnus žodžius sustumiant magnetines ar medines raides kartu, sudaryti ir skaityti trumpus žodžius ir išskirstyti juos į atskirus garsus.

Garsų tarimas

Jūsų vaikas bus mokomas kaip teisingai ištarti garsus, kad būtų lengviau juos sudėti į žodžius. Paprašykite klasės mokytojo jums duoti **teisingo tarimo vaizdajuostę (enunciation video)**, kad galėtumėte treniruotis teisingai ištarti angliškus garsus ir padėti savo vaikui namuose.

Įvairūs būdai padėti savo vaikams namuose

Magnetinės raidės

Nusipirkite magnetines raides ir naudokite jas ant šaldytuvo durelių ar metalinio padėklo. Sužinokite, kurias raides jūsų vaikas mokosi ir smagiai leiskite laiką bandydami jas rasti ir uždėti ant magnetinio paviršiaus.

Trumpų žodžių sudarymas

Sudarykite trumpus žodžius, pavyzdžiui, *it, up, am, and, top, dig, run, met, pick*. Kai renkate raides, tarkite jas garsiai: '*a-m – am*', '*m-e-t – met*'. Tai galite daryti ir jūsų gimtąja kalba.

Pasiruošimas rašymui

Mokytojai parodys kaip parašyti raides teisingai. Pieštuko laikymui reikalinga didelė koordinacija ir praktika darant nedidelius judesius su rankomis ir pirštais.

Rašymas mažosiomis raidėmis

Vaikai bus mokomi rašyti mažosiomis bei didžiosiomis raidėmis. Kadangi didžioji dalis rašymo bus mažosiomis raidėmis, būtų labai naudinga jeigu jas galėtumėte naudoti ir namuose.

Įvairūs būdai padėti savo vaikams namuose

Viso kūno naudojimas: Gerai rašysenai vaikams reikalinga puiki viso kūno koordinacija, ne tik rankų ir pirštų. Žaidimai, kurie padeda koordinacijai gali būti: kamuolių mėtymas į taikinius, kamuolių mėtymas iš apačios ir viršaus, bei kamuolio mušinėjimas – taip pat šokinėjimas su šokdyne, plastinės lėkštės mėtymas, akmenukų rinkimas paplūdimyje ir jų mėtymas į jūrą.

Rankų ir pirštų treniravimas: Lipdymas iš plastelino ar molio labai padeda sustiprinti mažus pirštelius, taip pat kaip ir maisto gaminimas bei naudojimas nesudėtingais įrankiais.

Rankų – akių koordinacija: Vandens pilimas į skirtingų dydžių ąsočius ir puodelius, grindų šlavimas, kirpimas, klijavimas, kopijavimas, vėrinių verimas, dėlionių užbaigimas, lipdukų nuplėšimas ir jų klijavimas reikiamose vietose – visi šie pratimai padeda rankų – akių koordinacijai.

Pieštuko laikymas: Pieštuko laikymo judesius reikia treniruoti. Tai yra labai svarbu, kadangi taip vaikai išmoka taisiklingai laikyti pieštuką rašant. Duokite jiems virtuvines žnyples ir žiūrėkite ar jie sugeba pakelti smulkius daiktus. Prašykite pakelti mažesnius daiktus, pavyzdžiui, mažus kubelius, cukraus gabaliukus, džiovintus žirnius, lęšius, pirmiausiai su valgomosiomis lazdelėmis paskui su pincetu. Parūpinkite daug skirtingų rūšių rašiklių ir pieštukų; laikykite vaiko ranką ir treniruokite teisingą pieštuko laikymo būdą.